

Ole Jørgen Kjellmark

Eidsvollsmannen Richard Floer

Napoleonskrigene og Kieltraktaten fikk følger for en av Røros mest minneverdige menn; Richard Henrichsen Floer, kaptein ved Det Kongelige Frivillige Røraasiske Berg Jæger Corps. Da meldingen om Kieltraktaten kom til Norge i slutten av januar 1814, gav det støtet til en norsk selvstendighetsbevegelse. Med prins Cristian Frederik i spissen ble det innkalt til en grunnlovgivende forsamling. Floer ble en av de 112 valgte representantene til Riksforsamlingen.

I februar 1814 kom ordren fra prins Cristian Frederik også til bergkorpset på Røros:

«Vaabenbrødre! Jeg, Norges Regent og Hærfører, underretter alle om Rigets nærværende Stilling, hvilken bør kjendes af samtlige Fædrenelands-Forsvarere ...».

Richard Floer – Ridder af Dannebrogen

Røros Kobberverk var en av landets viktigste bedrifter og hadde erfart krig tidligere. På Røros var det opprettet heimevern som skulle beskytte verket, bebyggelsen og folket. I april 1808 kom svenske soldater og angrep Brekken. I august samme høst var det vår tur til å

Richard Floer. Det var bare plass til 112 i Rikssalen på Eidsvoll, og med plassering i alfabetisk rekkefølge etter hvem de representerte, ble han nr. 77.

vise at vi kunne slå tilbake. 1546 mann under kommando av oberst Carsten Gerhard Bang marsjerte inn i Funesdalen, jagede de svenske militære og tok tilbake krigsbyttet svenskene hadde tatt i Brekken i april: Fire okser og en hest. Kaptein Richard Floer ledet bergkorpset under dette felttoget. Det gjorde han svært godt, og han var en populær og god sjef for Bergkorpset. For innsatsen ble han utnevnt til Ridder av Dan-

nebrogen. Dette sto i brevet fra Kongen i København:

«Han har i Krigens Tid udmærket sig ved en roesverdige Anstrængelse og Tienstiver; særdeleshed har han vidst at forskaffe sig mange paalidelige Efterretninger fra Sverrig og dette har været til meget Gavn. Er udnævnte til Ridder af Dannebrogen den 28de Januar 1810. Dannebrogen er tilsendt ham med Feltpost den 4de Februar. Capitain ved det Kongelige frivillige röraasiske Bergjæger Corps, Forligelses Commissair og Hytteskriver samt Casse Commisair ved Röraas Kobberværk, fød ved Qwichne Kobberværk d. 11 April 1767.»

Capitaine Richard Floer var en høyt betrodd medarbeider. Her er et utdrag av svaret prins Cristian Frederik fikk fra Røros:

« – saa have vi med med bereed Hue aflagt vor Troskabs Eed til Fædernelandets gode Sag og Deres Kongelige Höihed som dets naadigste regent og lovet med vort Liv og Blod at hævde Selvstendighed og Frihed, samt i Følge Höistsammes Opfordring til os valgte 2de Deputerede: nemlig Herr Capitaine og Ridder af Dannebrogen Richard Floer samt velagtbare og tappre Ober jæger og Commandeer Sergeant Ole Ditlevsen, som paa Corpsets Vegne i følge fornævnte Opfordring af hele Nationens Deputerede at representere Corpset og paasee dets Taru..»

Alle med jordeiendom skulle få stemmerett Richard Floers bidrag til borgerrett og stemmeretten er ikke omtalt i historiebøkene, men hans kollega fra Melhus, sokneprest Jacob Hersleb Darre skrev i sin dagbok at Richard Floer deltok i ordskiftet 8. – 9. mai om borgerrett og stemmerett. Forslaget gikk ut på at alle som dyrket matrikulert jord, både selveiere og leilendinger, skulle få stemmerett – uansett gårdens

størrelse. Dette var radikalt, og selveste «Grunnlovens far» – sorenskriver Christian Magnus Falsen, mente at det burde være en viss størrelse på gårdens skyld. Richard Floer anførte i denne henseende at gårder rundt Røraas hadde så lav skyld, at ingen der ville få stemmerett om Falsens forslag ble vedtatt. Utfallet ble at det ikke ble fastsatt noen nedre grense for størrelse. Alle med jordeiendom skulle få stemmerett, noe som etter hvert førte til at vi fikk «myrmen»; folk som kjøpte en liten flekk jord for å kunne stemme. Ettersom folk på Røros eide en liten jordflekk sjøl bidro derfor Richard Floer til at svært mange rørosinger fikk stemmerett.

Richard Floers virke ved Røros Kobberverk Richard Floer begynte som bergkadett i 1791 og han avanserte oppover til hytteskriver, øverste ansvarlige for drift og økonomi ved smeltehytta fra 1798. Han hadde gått gradene oppover, men fikk etter hvert problemer med oversikten. Det var urolige tider, og Bergkorpset tok sikkert opp mye tid. Han ble avskjediget som hytteskriver i 1815, da var regnskapene for 1807 enda ikke avlevert. Til tross for sommel, så var han en høyt betrodd medarbeider. I 1813 sluttet direktøren, og inntil ny ble ansatt, ble hele Verket ledet av en administrerende kommisjon, der Richard Floer var en av tre medlemmer. Etter avskjeden fra smeltehytta, fikk han 2/3 av lønna som pensjon.

Bauta ved Bergstadens Ziir – 100 år etter

Richard Floer var nok godt kjent blant folket i Bergstaden og rundt kjerka,

Bergstadens Ziir, der det ble reist en bauta til hans minne – 100 år etter at han deltok i Riksforsamlingen på Eidsvoll.

Bak kjerka kan vi se avsatsene fra stillasene som ble brukt da kjerka ble bygd i årene 1780- 84. Richard Floers far, kobberverkets byggmester Henrich Floer var hovedansvarlig for bygginga av stillasene og mer til. Richard Floer var 13 år da bygginga begynte og fulgte nok med jevnt gjennom de fire årene til praktbygningen sto ferdig. Familien bodde i hus nr. 102, gården som nå kalles Fargargården eller Kjerkgata 42 i dag.

Richard Floer var gift med Ingeborg Anna Holst og de fikk seks barn sammen. To av dem døde bare sju år gamle og de andre barna flyttet fra Røros og nordover, slik at mesteparten av etterlekta nå bor i Troms og Finnmark. Floer fikk problemer med helsa, og døde 55 år gammel. Kanskje skyldte det inntak av for mye alkohol. I kirkeboka er dødsårsak angitt til bukvannsott, noe som i våre dager kunne ha blitt diagnostisert til leversvikt, nyresvikt eller kreft. Det er neppe under bautaen på nedre kirkegård, foran Bergstadens Ziir, at Richard Floer ble begravet. Han ligger trolig i ei storgrav på øvre kirkegård.

Richard Floer endte sine dager med liten ære, etter at han ikke klarte å passe jobben sin på kobberverket. Men de militære regnskaper hadde han prioritert, og regnskapene over mannskap og utstyr er datert 31. desember hvert år så lenge han hadde ansvaret for dem.